

Világok jövője – Az identitás hatalma

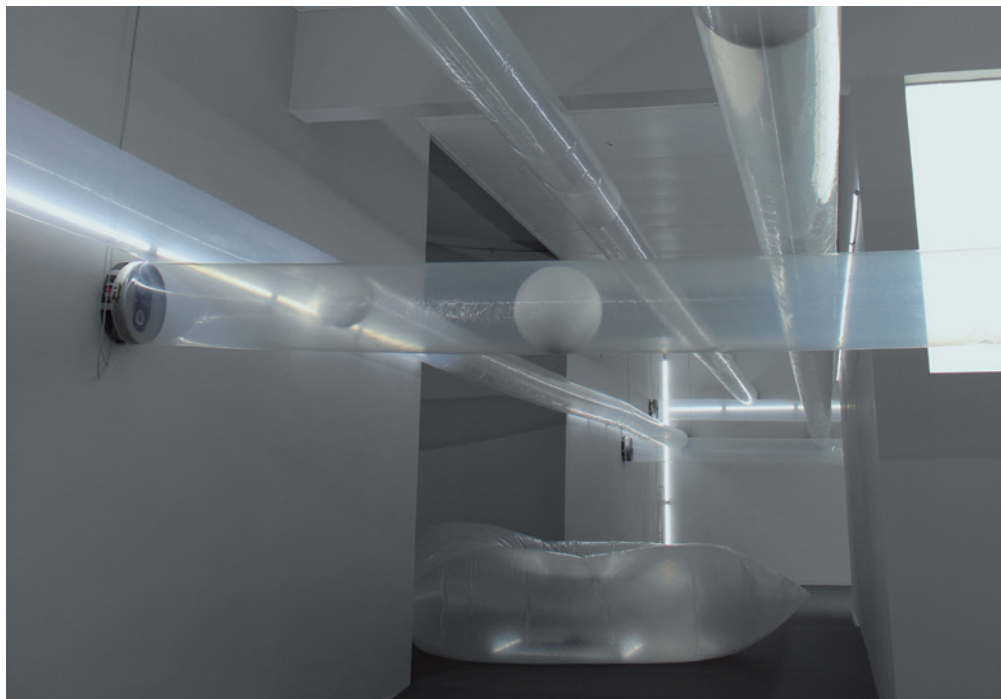
Cseke Szilárd: *Fenntartható identitások*

56. Velencei Biennále, Magyar Pavilon
2015. május 9 – november 22.

„Kollektív identitás, kulturális identitás, vallási identitás, nemzeti identitás, etnikai identitás, nemi identitás, területi identitás, ökológiai identitás, legitimáló identitás, rezisztens identitás, fogyasztói identitás.” Példák az identitással és fenntarthatósággal kapcsolatos 56. Velencei Biennále magyar pavilonjának belső udvarában kialakított participatív tér korongjaiból kiforgatható szöösszetételekre. A *Világok jövője* (All the World's Futures) címet viselő, 56. Velencei Nemzetközi Képzőművészeti Biennalén Magyarországot GERMAN KINGA és CSEKE SZILÁRD *Fenntartható identitások* című projektje¹ képviseli, amely a kollektív és individuális identitások problematikájára reflektál.

¹ A kiállítás honlapja: <http://www.sustainableidentities.com/>

CSEKE SZILÁRD
Fenntartható identitások, 2015 | 56. Velencei Biennále, Magyar Pavilon © Fotó: Rosta József

Korunkra a közös identitások felbomlása, egy kizárólag piacokból, hálózatokból, az új gazdaságelmélet egyénekéből és stratégiai szervezeteiből álló erős világa jellemző, ahol a modern nemzetállamok jócskán veszítettek szuverenitásukból. OKWUI ENWEZOR, a biennále kurátora idén a szervezetek és rendszerek szétcsúszására, a szerkezetek és a formák megbomlására, illetve az értékrendek felborulására szerette volna ráirányítani a nemzetközi figyelmet, egyéni és globális perspektívát egyaránt felkínálva, egyfajta globalizáció-kritikát adva a művészet, technika és ökónómia referenciamezőiben.

Koncepciója a biennalét olyan inspirációs forrásként, gondolkodási és vitahelyszíneként vizionálta, ahol a Velence különböző pontjain megjelenő metaforikus terek művészeti narrációja globális értelmezést és párbeszédet kezdeményezhet a nemzetek problémáira, valamint a társadalmi változásokra reflektálva. Szükség van-e egy ilyen világban identitásokra, ahol az elemi ösztönök, hatalmi impulzusok, énközpontú stratégiai kalkulációk, makrotársadalmi szinten pedig a „barbár nomád” dinamika fenyeget?

A magyar pavilon címe ironikusan hívja fel a figyelmet az identitások állandó változására, azok konstruált jellegére. Cseke Szilárd a kilencvenes évek óta épít mobil objektumokat, amelyek – címeiken keresztül is – a migráció, a fenntarthatóság vagy éppen az identitáskeresés témáira utalnak. Objektjei a fizika és geometria világának vizuális fordításai, ahol a folyamatosan változó látvány jellemzi az általa épített rendszereket, s azok kölcsönhatásaiból létrejövő állapotokat. A pavilonban létrehozott helyspecifikus

térinstalláció faltól falig terjedő átlátszó fólia-csőveinek hálózatában ventilátorok mozgatnak fehér polisztirol golyókat. A golyók behatárolt mozgása jól jelzi a konstrukciós folyamatot, ami mindig a konkrét életfázisok, az adott kulturális közeg révén alakul. A golyók nem tudnak kigurulni az áttetsző csövekből: mozgásuk -tól-ig terjed. Dinamizmusukkal azonban egyszerre jelölnek ki gondolati keretet és térszövetet. Ezen térforma energiaforrásként a központi részen elhelyezett hatalmas, folyamatosan felfújódó, majd leeresztő, áttetsző fóliapárna is beazonosítható. A függőleges és vízszintes fényvonalakat alkotó ledes fénycsövek hideg fényének szerepe a térélmény további erősítése.

A bejáratnál balra eső térben az objektum közepéből, hangjából készített hanginstalláció fogadja a látogatókat. A felerősített sűrűlódó és légmozgással járó hangokból GRYLLUS ÁBRIS médiaművész alkotott kompozíciót, amely nagyon fontos kiegészítő eleme az installációnak, és egyben az installáció terébe belépő látogatók „felkészítője”, a hangok által is erősítve a következő inspiratív térélményt.

German Kinga művészettörténész, a MOME egyetemi docense még 2015. január elején bevonta a projekt kivitelezésébe COSOVAN

ATTILA és BALLA DÓRA docenseket és a MOME MA szakos hallgatóit. German ugyanis évek óta nagyon fontosnak tartja az integratív csoportos munkát és a hallgatók aktivizálását valós projekteken. Workshopokon keresztül gondolkodtak közösen az arculat, a katalógus, illetve a részvételi tér (a belső, nyitott udvar) lehetőségeiről.² A projekt vizuális elemeinek koordinációját – a kiállító művészen és a kurátoron kívül – egy ugyancsak egykori MOMÉ-s hallgató, FOGARASY TAMÁS jegyzi. Neki köszönhető a POSSIBLE Budapest céggel közösen létrehozott, hangalapú applikáció³ megvalósítása is. Az applikáció ötlete és tartalma szintén az említett workshop eredménye. Az applikáció által a helyszínen felvett hangfájlból készít transzkóddalással egy 3D-s objektumot, amelyet e-mailben is megkaphatnak az identitásukat a digitális térben is tesztelő és kiterjesztő látogatók. Ritkán történik meg, hogy egy A++-os globális ügynökség egy művészeti projekt mellé áll egy applikáció formájában, de reméljük, nem először és utoljára a biennále és a magyar kiállítások történetében. A POSSIBLE ráadásul olyan Fortune 1000 ügyfelek számára nyújt értékes és mérhető interaktív marketing szolgáltatásokat, mint a Canon, a Telenor, a Mazda, az AT&T, a Barclays, a P&G, a Nokia, a Microsoft vagy a Dell. Az applikáció sikerét bizonyítja, hogy május végéig több mint 1700 objektumot tárol az adatbázisa.

Az inspiratív térélmény végső állomásaként a kiállításlátogatók a magyar pavilon átriumában nemcsak kiforgathatják a tárcsákon lévő különböző identitás-feliratokat, hanem fekete táblafalakra üzenetet is hagyhatnak a MOME hallgatói által kézzel kiöntött krétagömbökkel. A kiállítás eddigi dokumentációja alapján volt olyan professzor, aki identitással kapcsolatos tézisét fejtett ki a táblára vázolva gondolatmenetét, de volt, aki csak a „Kövesd a szíved!” feliratot hagyta ott

² <http://www.mome.hu/hu/hirek/1019-fenntartható-identitások-velencében>

³ <http://app.sustainableidentities.com/>

CSEKE SZILÁRD
Fenntartható identitások, 2015 | 56. Velencei Biennále, Magyar Pavilon © Fotó: Rosta József

CSEKE SZILÁRD
Fenntartható identitások, 2015 | 56. Velencei Biennále, Magyar Pavilon © Fotók: Germán Kinga

a későbbi látogatóknak, amelyet egy másik látogató a „Ne!” felirattal egészített ki.

A magyar pavilon szimbolikus és absztrakt rendszerének kontemplatív tere jól illeszkedik abba a kortárs nemzetközi gyakorlatba, amely a hang és a műalkotás metaforikus tereit hozta létre idén a Giardiniben. Gondoljunk akár a franciák sétáló fenyőfáira,⁴ amelyek mozgását kísérő zörejek a fák nedvkeringésével és a fény-árnyék változás jeleinek transzkódolásával hozták létre, a norvég pavilon *Rapture* című dialógusterére⁵ vagy CHI HARU SHIOTA japán művész *Kulcs a kézben* című gigantikus installációjára a japán pavilonban, ahol a piros fonalak és kulcsok alkotta szövött térben hosszasan bolyonghatott a megbabonázott kiállításlátogató.⁶

A mobil szobrok meditatív jelensége, a látvány folyamatos változása, a gondolkodásra és dialógusra készítő alkotás-együttes – tehát a Cseke féle rendszer – különleges élménnyel gazdagít, ám egyértelmű választ nem ír elő: ironikusan sejteti, hogy fenntartható identitások valószínűleg nincsenek.

4 Céleste Boursier-Mougenot: révolutions. <http://www.institutfrancais.com/fr/actualites/pavillon-francais-biennale-de-venise-2015-revolutions>

5 Camille Norment: 'Rapture'. <http://oca.no/venice-biennale/venice-biennale-2015.1/>

6 Chiharu Shiota "The Key in the Hand". <http://2015.veneziabiennale-japanpavilion.jp/en/>

